

ენათმეცნიერება Linguistic

არგუმენტირება, როგორც დისკურსული პრაქტიკა (დიდაქტიკური და ლინგვისტური კონცეპტები)

გურანდა გობიანი

ქუთაისის უნივერსიტეტი

მირანდა გობიანი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

e-mail: gobianiguranda78@gmail.com; gobianimiranda@hotmail.com

არგუმენტირების კომპეტენცია, წერილობითი ან ზეპირი არგუმენტირების უნარი უმნიშვნელოვანესია აკადემიური და არაკადემიური კომუნიკაციის პროცესში. აღნიშნული კომპეტენციის ამაღლება განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს განათლების მიღების პროცესში, რაც, საბოლოო ჯამში, ორიენტირებულია ზოგადი, ინტერკულტურული კომუნიკაციისა და სწავლა-სწავლების სტრატეგიული უნარების განვითარების ხელშეწყობაზე. არგუმენტირებული ტექსტის შექმნის კომპეტენცია კომპლექსურია და სხვადასხვა განზომილებას მოიცავს, რაც გულისხმობს არგუმენტის შერჩევას, აგებას, დაჯგუფებას, არგუმენტირებული მსჯელობის სწორად წარმართვას. მასში შემავალი სხვადასხვა კონცეპტებისა და პერსპექტივების სისტემატიზირება იძლევა შესაძლებლობას არგუმენტები დაიყოს ორ დიდ ჯგუფად: მოსაუბრეზე ორიენტირებული და ინტერაქციაზე ორიენტირებული.

არგუმენტირებული განხილვები და ორგანიზებული სადისკუსიო პროცესები წარმოქმნის დისკურსს, რომელიც გათანაბრებულია საზოგადოებრიობის ცნებასთან. დისკურსის ანალიზის პერსპექტივებიდან არგუმენტირება დისკურსული პრაქტიკაა, ანუ იგი რეალიზდება სპეციფიკურ კონტექსტში (კონტექსტუალიზდება), წარმოიშვება ინტერაქტიულად, ვითარდება, მოდელირდება და ინტერაქციაში მონაწილეთა მიერ ხდება მისი, როგორც არგუმენტირების აღქმა. არგუმენტირების კომპეტენცია უმნიშვნელოვანესია არა მხოლოდ აკადემიური წერის

პრინციპებით შექმნილი ნებისმიერი ტიპის ტექსტის ფორმულირებისთვის, არამედ მსჯელობის პროცესში მონაწილე ე. წ., „მოსაუბრე სუბიექტების“ ანუ საზოგადოებრივი აქტორების ინტერაქციის სტრუქტურირებისთვის. არგუმენტირების სტრატეგიული უნარი, როგორც დისკურსული პრაქტიკა, კონკრეტულ სოციალურ სფეროებში, კონკრეტულ დისკურსულ არეალში ამკვიდრებს ყველასათვის სავალდებულო და მნიშვნელოვან ცოდნას და აყალიბებს აზროვნების მყარ სისტემას, რომელიც საბოლოო ჯამში წარმართავს არგუმენტირებულ განხილვებსა და ორგანიზებული სადისკუსიო პროცესებს.

საკვანძო სიტყვები: არგუმენტირების კომპეტენცია, დისკურსული პრაქტიკა, კონტექსტუალიზაცია, ინტერაქცია, კონცეპტები

არგუმენტირების კომპეტენცია, წერილობითი ან ზეპირი არგუმენტირების უნარი უმნიშვნელოვანესია აკადემიური და არაკადემიური კომუნიკაციის პროცესში, როგორც პირად, ასევე საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. ნებისმიერი მსჯელობითი ტექსტი თავის თავში გულისხმობს ავტორის პოზიციის ჩვენება/დემონსტრირებას, საკითხის დასმას, მის განვრცობასა და დასაბუთებას. ეს უკანასკნელი აუცილებელი კომპონენტია სხვადასხვა აკადემიურ თუ სოციალურ გარემოში აზრის, დამოკიდებულების, პოზიციის დამაჯერებლობის, მიმდებლობისა და სარწმუნოებისათვის, საკუთარი ინტერესების წარმოჩენისა და საზოგადოებრივ დისკურსებში მონაწილეობის მიღებისათვის. სწორედ ამიტომ არგუმენტირების კომპეტენციის ამალგება განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს განათლების მიღების პროცესში, რაც, საბოლოო ჯამში, ორიენტირებულია ზოგადი, ინტერკულტურული კომუნიკაციისა და სწავლა-სწავლების სტრატეგიული უნარების განვითარების ხელშეწყობაზე.

არგუმენტირებული ტექსტის შექმნის კომპეტენცია კომპლექსურია და სხვადასხვა განზომილებას მოიცავს. ადამიანს გარდა საკუთარი პოზიციის ჩვენებისა, უნდა შესწევდეს უნარი გაიაზროს პრობლემა სადავო საკითხებისა და მკითხველის პერსპექტივების გათვალისწინებით, შეაფასოს საპირისპირო პოზიციები, მოახდინოს სხვათა იდეების კრიტიკული ანალიზი და ლოგიკური თანმიმდევრულობის დაცვით ნათლად და ეფექტურად წარმოადგინოს სათქმელი. არგუმენტირების პროცესი ასევე გულისხმობს იდეების გენერაციისა და პარაგრაფების/აზრების კონსტრუირების ტექნიკას, ტექსტის ადრესატზე ორიენტირებას, სიტუაციური კონტექსტის გააზრებას და ტექსტის მიკრო და მაკრო, შიდა და გარე (კომპოზიციური) სტრუქტურის განსაზღვრას [მროცეკ/ შნაიდერ/ ტეტლინგ PDF გვ. 2].

არგუმენტირების კომპეტენცია შეიძლება გაგებულ იქნეს რეცეპტიულ (კითხვა, მოსმენა) და პროდუქტიულ უნარ-ჩვევად, როგორც წერილით ასევე ზეპირი არგუმენტირების დროს,

რომელიც „ეხმარება ადამიანს იდეების განვითარება-ორგანიზებასა და შეხედულებების დამაჯერებლობის შეფასებაში, ლოგიკური თანმიმდევრულობის დაცვასა და სათქმელის ნათლად და ეფექტურად წარმოდგენაში - ყველა ეს უნარი ღირებულია აკადემიური წერის ნებისმიერი ჟანრისათვის“ [წულაძე, 2006:8]. არგუმენტაციის კომპეტენცია გულისხმობს არგუმენტის შერჩევას, აგებას, დაჯგუფებას, არგუმენტირებული მსჯელობის სწორად წარმართვას. მტკიცებულებად მხოლოდ ის არგუმენტი გამოდგება, რომელიც კონკრეტულ წყაროზე დაყრდნობით წარმართულ არგუმენტირებულ მსჯელობას ეყრდნობა, არის მიზნის ადეკვატური, ნათელი, კონკრეტული, სუბიექტივიზმისგან, ემოციური დამოკიდებულებისგან დაცლილი და არ ასახავს გრძნობას, რწმენას, გემოვნებას, რომელთა შემოწმების ობიექტური მექანიზმები, ფაქტობრივად, არ არსებობს. კეთილსინდისიერება, ობიექტურობა (ინტერსუბიექტურობა), ორიგინალობა, აზრობრივი და ენობრივი სიცხადე, ვალიდურობა, გადამოწმებადობა/გამჭვირვალობა, რაც მეცნიერულობის, აკადემიურობის განმსაზღვრელი უმთავრესი კრიტერიუმებია, მიიღწევა საკუთარი თავის კონტროლით და ყველაზე კრიტიკული მკითხველის/მსმენელისადმი მაღალი პასუხისმგებლობით, რაც ყველაზე უკეთ ჩანს არგუმენტირებული მსჯელობის პროცესში.

არგუმენტირება, დასაბუთება, მსჯელობა, ახსნა-განმარტება - ენობრივი ფენომენებია, რომლებიც ნებისმიერ თეორიულ კოტექსტში მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ ენობრივი მეცნიერული მოდელირების თვალსაზრისით.

არგუმენტირების მეცნიერულ კვლევას დიდი ტრადიცია აქვს, იგი ჯერ კიდევ ანტიკური პერიოდის დროს იქცა ადამიანთა ინტერესის სფეროდ. ბერძნებისა და რომაელებისათვის არგუმენტი იყო დებატების გადაწყვეტისა და ჭეშმარიტების დადგენის გზა. მისადმი მეცნიერული ინტერესი განსაზღვრა იმ ფაქტმა, რომ მეცნიერულ თეორიებში, ფსიქოლოგიაში, ლოგიკაში, რიტორიკაში და ა.შ. განვითარდა არგუმენტების სხვადასხვა კონცეპტები და პერსპექტივები. ამ კონცეპტების სისტემატიზირებას თუ შევეცდებით იგი შესაძლებელია დაიყოს ორ დიდ ჯგუფად: მოსაუბრეზე ორიენტირებული (რიტორიკული, ლოგიკურ-ფორმალური) და ინტერაქციაზე ორიენტირებული (მონაწილეობა, ქმედება) (მორეკ, ჰელერ, ქვესტფოჰ, 2017:13)¹.

მოსაუბრეზე ორიენტირებული არგუმენტების თეორია კონცენტრირებულია მონოლოგზე და ხშირად მოდელირებულია როგორც საქმიან-ლოგიკური წინადადებების ბმული. აქ არგუმენტაციის ძირითადი სტრუქტურა არგუმენტისა და თეზისის ერთობაა. ეს გაერთიანება ხდება, მაგალითად, წესების, კანონების, ნორმების, აღიარებული ფაქტების, გამოცდილების და ა.შ. საშუალებით. ამ შემთხვევაში კომუნიკაცია არის სუბიექტის ინფორმატიული კავშირი ამა თუ იმ

¹ აქაც და შემდგომ თარგმანი ჩვენია (გ.გ., მ.გ.)

ობიექტთან, რომლის დროსაც სუბიექტი გადასცემს რაღაც ინფორმაციას (ცოდნას, იდეებს, შეტყობინებებს, ბრძანებებს და ა.შ), ობიექტი მიიღებს, გაიგებს, გაიაზრებს და შესაბამისად მოიქცევა. სუბიექტისთვის ობიექტი არის პასიური. ამ მოდელს ლინგვისტური პრაგმატიკის კვლევები ნაკლებად გამოსადეგად მიიჩნევენ ყოველდღიურ სამეტყველო რეალობაში, რადგან არგუმენტის სრულყოფილება, უმეტესად, ყოველდღიურ, კონტექსტუალურ, ფაქტობრივ მასშტაბებზე გადის.

რაც შეეხება ინტერაქციაზე ორიენტირებულ არგუმენტების თეორიას, იგი არგუმენტირებას ემპირიულად იკვლევს, აქ ფოკუსშია საკითხი, თუ როგორ ხერხდება საუბრის დროს არგუმენტირება და როგორ ხდება არგუმენტირების ავტენტური პროცესის აღწერა [მორეკ, ჰელერ, ქვესტფოჰ, 2017:15-16]. ამ შემთხვევაში ინფორმაცია ცირკულირებს სუბიექტსა და სუბიექტს შორის, რადგან ინფორმაციის გამგზავნი მიმღებში ხედავს არა პასიურ ობიექტს, არამედ პარტნიორ სუბიექტს, რადგან ორივე ერთნაირად აქტიურია და ინფორმაცია არ მცირდება, პირიქით, იზრდება, მრავლდება, მდიდრდება, ფართოვდება გამგზავნიდან მიმღებამდე.

არგუმენტირებული განხილვები და ორგანიზებული სადისკუსიო პროცესები წარმოქმნის დისკურსს, რომელიც გათანაბრებულა საზოგადოებრიობის ცნებასთან. დისკურსის ანალიზის პერსპექტივებიდან არგუმენტირება დისკურსული პრაქტიკაა, ანუ იგი რეალიზდება სპეციფიკურ კონტექსტში (კონტექსტუალიზდება), წარმოიშვება ინტერაქტიულად, ვითარდება, მოდელირდება და ინტერაქციაში მონაწილეთა მიერ ხდება მისი, როგორც არგუმენტირების აღქმა [გარფინკელ, 1967:33-34]. დისკურსები განსაზღვრავენ რეალობას, რომელშიც ვცხოვრობთ და პირიქით, ჩვენი რეალობა განაპირობებს დისკურსების ფორმირებას. დისკურსები აყალიბებენ კონკრეტულ სოციუმს და ახდენენ მის ტრანსფორმაციას. ისინი ასევე ქმნიან სოციალურად თვითმყოფად სტრუქტურებს, სოციალურ ურთიერთობებს, ცოდნის სისტემებს და დისკურსულ ფორმაციებს. ეს უკანასკნელი წარმოადგენს ენობრივი გამოხატვის კონვენციების ქსელს და დაკავშირებულია სოციალურ ინსტიტუციებთან [კელერ, 2007: 44-45]. არგუმენტირების პროცესში მონაწილეებს თანაბარი საუბრის უფლება აქვთ, პროპონენტიც და ოპონენტიც შეიძლება ფლობდეს და იყენებდეს არგუმენტირების თანაბარ საშუალებებს (დასაბუთება, დათანხმება, შეკითხვა, დაპირისპირება), რაც ქმნის და განსაზღვრავს არგუმენტაციის მსვლელობას. აქედან გამომდინარე, არგუმენტირება ქმნის დისკურსულ პრაქტიკას, რომლის საშუალებითაც ინტერაქციაში მონაწილეები საზოგადოებისთვის რელევანტურ პრობლემებს განიხილავენ და ამისათვის იყენებენ სხვადასხვა კომუნიკაციური ჟანრებისთვის დამახასიათებელ რესურსებს, ფორმებს, მეთოდებს (მრგვალი მაგიდა, დისკუსია, დებატები, გონებრივი იერიში, როლური თამაშები, სიტუაციური ანალიზი და ასე შემდეგ). კულტურულ სოციოლოგიაში კომუნიკაციური ჟანრის

ცნება აღნიშნავს საუბრისა და ქცევის მყარად ქცეულ ფორმას, რომელიც განსხვავდება სპონტანურად წარმოებული კომუნიკაციის ფორმისაგან. სოციოლოგიაში ჟანრი დაწერილი და დაუწერილი (ასევე არასიტყვიერი) ტექსტის ტიპია, რომელიც თავისი არქიტექტონიკით არაფორმალურ წესებსა და ლიტერატურულ პირობითობას მისდევს [ლექსიკონი-ცნობარი სოციალურ მეცნიერებებში, 2016 წელი სოციალურ მეცნიერებათა ცენტრი <http://dictionary.css.ge/>].

თვალსაჩინოებითვის განვიხილოთ ჰაუზენროდრფის და ქვესტჰოფის არგუმენტირების აღწერის მოდელი (ჰაუზენროდრფ / ქვესტჰოფ, 1996:4-5), რომელიც მოიცავს აღწერის სამ დონეს: სამუშაო, საშუალება, ფორმა.

არგუმენტირების აღწერის მოდელი

აღწერის დონე	ფოკუსი და საგანი
სამუშაო	ინტერაქციის ჯგუფი: ერთობლივად შემუშავებული ინტერაქტიული სტრუქტურა
საშუალება	ამხსნელი/რეციპიენტი, პროპონენტი/ოპონენტი, გლობალურ სემანტიკური ტექსტის სტრუქტურები და ქმედებებზე ორიენტირებული სვლა
ფორმა	ენობრივი რეალიზება: პროსოდული (ვერსიფიკაციული), ლექსიკური, მორფოსინტაქსური, სხეულის ენა და ა.შ.

„სამუშაოს“ დონეში მოიაზრება მეტაფორა „კონვერზაციული მუშაობა“, საურთიერთო, კომუნიკაციური საუბარი, რომელიც გაიგივებულია „დისკუსიის“ ცნებასთან და გულისხმობს ინტერაქციის მონაწილე სუბიექტებს შორის აზრების გაცვლა-გამოცვლას. ამ დონეზე აღნიშნულ მოდელში აღწერილია კონტექსტისაგან თავისუფალი საუბრის სტრუქტურა, ზოგადად საუბარი ორ ან რამდენიმე პირს შორის, რომლებიც სხვადასხვა სახით და ფორმით შედიან ერთმანეთთან ურთიერთობაში: საუბარი ლექტორსა და სტუდენტს შორის, სტუდენტებს შორის, კოლეგებს შორის, დამქირავებელსა და დაქირავებულს შორის, მომხმარებელსა და გამყიდველს შორის, მეგობრებს შორის, მეზობლებს შორის და ა.შ. განსხვავებულია საუბრის სურვილი, მიზანი, მოტივაცია. კონვერზაციული, იგივე ინტერაქტიული მუშაობა/სწავლება თავის თავში გულისხმობს კომუნიკაციური კომპეტენციის უნარის განვითარებას, რომელშიც მოიაზრება როგორც პრაგმატული კომპეტენცია, ასევე სტრატეგიული კომპეტენცია და არგუმენტირების კომპეტენცია. ინტერაქციის დროს დიდი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის წევრების მხრიდან საუბრის რელევანტური სახეებისა და ფორმების შერჩევას, რაც განსაზღვრავს ინტერაქტიულ

სტრუქტურას და განაპირობებს საქმიანობის („სამუშაოს“) წარმართვას მოცემული მიზნის მისაღწევად.

არგუმენტების აღწერის ზემოხსენებული მოდელის მიხედვით, ამ პროცესის მიმდინარეობა დამოკიდებულია ჯგუფში ჩართული მხარეების მხრიდან ინტერაქციის განხორციელების „საშუალებებზე“, ეს შეიძლება იყოს: ამხსნელი/რეციპიენტი(მიმღები), პროპონენტი/-ოპონენტი, გლობალურ სემანტიკური ტექსტის სტრუქტურები და ქმედებებზე ორიენტირებული სვლა, სადაც შეიძლება გამოვიყენოთ როგორც მოსაუბრეზე ორიენტირებული არგუმენტების მეთოდი, ისე ინტერაქციაზე ორიენტირებული არგუმენტების მეთოდი, სადაც საკმარისი არაა მხოლოდ კონკრეტული სადავო თუ არასადავო საკითხის წამოჭრა ან საინტერესო საკითხის წამოწევა, არამედ გასაგები, ნათელი ენა, კორექტულობა, პუნქტუაცია და ორთოგრაფია.

ფორმის ანალიზი ფოკუსირებულია ინტერაქციაში მოანაწილეთა ენობრივი საშუალებების ფორმებზე, რაც დიალოგში ჩართული მოანაწილე სუბიექტების მხრიდან, გარდა შინაარსობრივი მხარისა, ენობრივი ფორმების დახვეწა-სრულყოფაზე ზრუნვასაც გულისხმობს. ქმედითი და სათანადო კომუნიკაციის მახასიათებლად მიიჩნევა ენობრივი, სოციო-ლინგვისტური და გადმოცემის უნარები. ეს უკანასკნელი აუცილებელია დისკურსისა და წერილობითი ტექსტების კონკრეტულ საკომუნიკაციო მიზნებზე მორგებისათვის. არგუმენტაცია და კრიტიკული გააზრება, პირველ რიგში, გულისხმობს კონკრეტულ ინტერაქციულ ჯგუფში, სოციალურად მისაღები ვერბალური და არავერბალური კომუნიკაციის საყოველთაოდ აღიარებული პირობების ცოდნასა და კრიტიკული გააზრებას. როგორც საშუალებები, ასევე ფორმები კავშირში არიან რომელიმე ჟანრის ინტერაქციულ როლთან.

არგუმენტირებულ ტექსტში ნარატიული და დესკრიფციული ტექტებისაგან გასხვავებით საქმე ეხება მიზეზებს, მიზეზობრიობას ვიწრო გაგებით და ფართო გაგებით პირობითობას, ფინალურობას და შედეგობრიობას [იხ.ზოტა 2005, გვ. 150]. არგუმენტაცია არის თანმიმდევრული პროცესი საკითხის დასმით, დასაბუთებითა და შეჯამებით. არგუმენტირება იწყება თეზისით, რომელიც გამყარებულია რაიმე მტკიცებულებით/ მტკიცებულებებით. შეიძლება მას მოსდევდეს ასევე საპირისპირო თეზისი/თეზისები, რასაც მოყვება მოკლე შეჯამება. ლინგვისტური არგუმენტირება უნდა იყოს დასკვნითი და არაწინააღმდეგობრივი. მომდევნო სამი გრაფიკით გთავაზობთ რომტიანის მიერ შემოთავაზებულ არგუმენტაციის შესაძლო პროცესებს [რომტიანი, 2011]

პროცესი 1

თეზისი
მტკიცებულება
შეჯამება

პროცესი 2

თეზისი
მტკიცებულება/ ამ მტკიცებულების საწინააღმდეგო მტკიცებულება
შეჯამება

პროცესი 3

თეზისი
საწინააღმდეგო მტკიცებულება
შეჯამება

თეზისის დადასტურებისა თუ უარყოფისთვის არსებობს ორი შესაძლებლობა: 1) ემპირიული მტკიცებულება, მაგ., მაგალითები, ექსპერიმენტის შედეგები, წყაროები და ა.შ. 2) მცდელობა, თეზისის სისწორე ან მცდარობა დადასტურდეს თეორიული არგუმენტებით. ორივე შემთხვევაში ვარგისიანია ზემოთ მოცემული არგუმენტების პროცესი.

ტოულმინი არგუმენტების სტუქტურას შემდეგი მაგალითებით აღწერს:

პირველ მაგალითში საკამათო საკითხი/თეზისი შემდეგნაირად არის ფორმულირებული:

„იოახიმ ლოვი ნაციონალურ გუნდს წარმატებას მოუტანს.“

ეს მოსაზრება შემდეგი არგუმენტითაა მხარდაჭერილი: „ლოვი არის კარგი ტრენერი“, რასაც მოჰყვება ლოგიკური მოლოდინია, ლოგიკური თანმიმდევრულობა: „კარგ ტრენერს გუნდი წარმატებისკენ მიჰყავს“. არგუმენტი შესაძლებელია სხვა ფაქტებით ან ფაქტორებით გამყარდეს, მაგ.: „როცა ის იყო ლისმანის ასისტენტი, გერმანიის გუნდი ნახევარ ფინალამდე მივიდა.“

ლოგიკური თანმიმდევრულობა: „ამიტომ ის, როგორც ტრენერი, გუნდს მეტ წარმატებას მოუტანს“.

მეორე მაგალითში საკამათო საკითხია: „მზის ენერჯის გამოყენება კლიმატის დაცვას ემსახურება“

მოსაზრება შეიძლება გავამყაროთ შემდეგი არგუმენტით: „მზის ენერჯია არ გამოყოფს CO₂“. ლოგიკური თანმიმდევრულობა: „თუ არ გამოყოფს CO₂, მაშინ კლიმატი დაცულია“

არგუმენტის დამატებითი მხარდაჭერი პოზიცია: „მზის პანელები კონვენციონალური ენერჯის მწარმოებელი დანადგარებისაგან განსხვავებით უფრო გამძლეა“

ლოგიკური თანმიმდევრულობა: ამიტომ მზის ენერჯია ემსახურება კლიმატის დაცვას. [იხ. ტოულმინ 1975, გვ 89-91].

როშტაინი გვთავაზობს ასევე არგუმენტირებული წერის პროცესში საკუთარი თეზისების პრეზენტაციის დროს რა უნდა იყოს გათვალისწინებული:

- ენობრივად როგორ ჩამოყალიბდეს თეზისი?
- შესაძლებელია თუ არა ამ თეზისის მტიცებულებებით გამყარება?
- არსებობს თუ არა საპირისპირო მტიცებულება?
- გათვალისწინებულია თუ არა ემპირიული შესაძლებლობები თეზისის

დასადასტურებლად ან უარსაყოფად ?

- სამეცნიერო ნაშრომი აჩვენებს თუ არა ნათელ, მკითხველისათვის გასაგებ არგუმენტების გზას?

- დასახელებული არგუმენტი არის თუ არა სადაო? [როშტაინი, 2011 : 62-63].

რაც შეეხება არგუმენტების თანმიმდევრულობას, როგორც აკადემიური წერის სპეციალისტები აღნიშნავენ, არ არსებობს რაიმე მკაცრი წესი, თუმცა არსებობს გარკვეული რეკომენდაციები, რაც ეფუძნება ანალიტიკური წერის საერთაშორისო გამოცდილებას. მაგალითად, ლია წულაძე სახელმძღვანელოში „აკადემიური წერა“ გვთავაზობს არგუმენტების წარდგენის შემდეგ თანმიმდევრობას:

- სიძლიერით მეორე ადგილზე მდგომი არგუმენტი;
- ნაკლებად ძლიერი არგუმენტი;
- ნაკლებად ძლიერი არგუმენტი;
- ყველაზე ძლიერი არგუმენტი;

ამგვარ თანმიმდევრულობას ავტორი მკითხველზე შთაბეჭდილების მოხდენის კარგ საშუალებად და პრაქტიკად მიიჩნევს. მისი აზრით ერთი მხრივ: „ადამიანებს პირველი და ბოლო პუნქტები ყველაზე უკეთ ამახსოვრდებათ, მეორე მხრივ, კი ყველაზე ძლიერი არგუმენტით დამთავრების შემთხვევაში, მკითხველს ვაფიქრებინებთ, რომ არათუ იდეები ამოგვეწურა, არამედ შეგვწევს უნარი კიდევ არაერთი მნიშვნელოვანი არგუმენტი წარმოვადგინოთ“ [წულაძე, 2006:18]. თუმცა, როგორც აღინიშნა, არგუმენტების თანმიმდევრულობა და, ზოგადად, არგუმენტირებული მსჯელობის (როგორც მონოლოგზე ისე ინტერაქციაზე ორიენტირებული) სტრუქტურა მორგებული უნდა იყოს კონკრეტულ სიტუაციაზე, გარემოზე, აუდიტორიაზე და შეესაბამებოდეს კონტექსტს.

შემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შეიძლება ითქვას, რომ არგუმენტი/არგუმენტირების კომპეტენცია, მასში შემავალი კონცეპტები და პერსპექტივები ერთ-ერთი აუცილებელი შემადგენელი ნაწილია არა მხოლოდ აკადემიური წერის პრინციპებით შექმნილი ნებისმიერი ტიპის ტექსტის ფორმულირებისთვის, არამედ მსჯელობის პროცესში მონაწილე ე. წ. „მოსაუბრე სუბიექტე-

ბის“ ანუ საზოგადოებრივი აქტორების ინტერაქციის სტრუქტურირებისთვის. არგუმენტების სტრატეგიული უნარი, როგორც დისკურსული პრაქტიკა, კონკრეტულ სოციუმში, კონკრეტულ დისკურსულ არეალში ამკვიდრებს ყველასათვის სავალდებულ და მნიშვნელოვან ცოდნას და აყალიბებს აზროვნების მყარ სისტემას, რომელიც საბოლოო ჯამში წარმართავს არგუმენტირებულ განხილვებსა და ორგანიზებულ სადისკუსიო პროცესებს, რაც ქმნის სოციოკულტურულ სინამდვილეს და საზოგადოებრივი ცხოვრების განუყოფელ ნაწილად აქცევს.

ლიტერატურა:

1. გარფინკელ, ჰარალდ - Garfinkel, Harold: Studies in ethnomethodology. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1967
2. გოჩიტაშვილი გ, შაბაშვილი გ, შარაშენიძე ნ., - აკადემიური წერა (მეორე გამოცემა). გამომცემლობა „საიმედო“. თბილისი. 2013. 261 გვ.
3. ზიტე, ჰორსტ -Sitta, Horst: Sachtex te im Deutschunterricht? Wozu? Welche? Ein Plädoyer für stärkere Berücksichtigung argumentativer Texte im gymnasialen Deutschunterricht. In: Martin Fix / Roland Jost (Hg): Sachtex te im Deutschunterricht. Baltmannsweiler, Hohengehren 2005, S 150-159.
4. კელერი, რაინერ - Keller 2007: Keller, R. Diskursforschung. Eine Einführung für SozialwissenschaftlerInnen. 3., aktual. Aufl. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.
5. მარიონ მორეკ, ვივიენ ჰელერ, უტა ქვესტფოჰ - Mariam Morrek, vivien Heller, Uta Quasthoff: Erklären und argumentieren. Modellierung und empirische Befunde zu Struktur und Varianzen. In: Iris Meißner, Eva Lia Wyss (Hg): Bergunden – Erklären – argumentieren. Tübingen 2017
6. მროცეკ-ბეკერ, მიხაელ/ შნაიდე, ფრანკ/ტეტლინგ, კლაუზ - Becker-Mrotzek, Michael/ Schneider, Frank/ Tetling, Klaus: Argumentierendes Schreiben – lehren und lernen. Vorschläge für einen systematischen Kompetenzaufbau in den Stufen 5 bis 8. In: Fachliche Unterrichtsentwicklung Deutsch | Einführung. https://dev-schulentwicklung.qua-lis.de/cms/upload/netzwerk_NfUE/deutsch/argumentieren_einfuehrung_kurz.pdf (10.03.2021)
7. როშტაინ ბიორნ - Rothstein, Björn: Wissenschaftliches Arbeiten für Linguisten (Narr Studienbücher). Narr Verlag, Tübingen 2011
8. ტოულმინ, სტეფან -Toulmin, Stephen: Der Gebrauch von Argumenten. Weinheim. Beltz Athenäum 1996
9. ჰაუზენდორფ, ჰეიკე/ უტა ქვესტფოჰ - Hausendorf, Heiko/ Uta Quasthoff: Sprachentwicklung und Interaktion. Eine linguistische Studie zum Erwerb von Diskursfähigkeiten. Opladen: Westdeutsche Verlag 1996

- 10.წულაძე ლია, - აკადემიური წერა (ინტესიური სემინარი სოციალური მეცნიერებების მაგისტრანტებისთვის). გამომცემლობა „სოციალურ მეცნიერებათა ცენტრი“. თბილისი. 2006. 76 გვ.

Guranda Gobiani, Miranda Gobiani

**Argumentation as a discourse practice
(Didactic and Linguistic concepts)**

Abstract

Argumentative competence, written or oral argumentation skills are essential in the process of academic non-academic communication. Raising this competence is of particular importance in the education process, which ultimately focuses on promoting the development of general, intercultural communication and strategic learning skills.

The competence to create an argumentative text is complex and includes different dimensions, which means the selection, construction, grouping of arguments, the proper conduct of argumentative reasoning. The systematization of the various concepts and respective contained in it allows the arguments to be divided into two groups: speaker-oriented and interaction-oriented.

Argumentative discussions and organized discussions processes generate discourse that is equated with the notion of community. Argumentation from the perspective of discourse analysis is a discourse practice, which is realized in a specific context (contextualized), arises interactively, develops, models and is perceived by the participants in the interaction as argumentation.

Strategic reasoning skills, as a discourse practice, instill in everyone in a particular society, in a particular discourse area, mandatory and important knowledge for all and form a solid system of thinking that ultimately leads to reasoned discussions processes.

Key words: Argumentation competence, discourse practice, contextualization, interaction, concepts

რეცენზენტი: პროფესორი თ. ლომთაძე